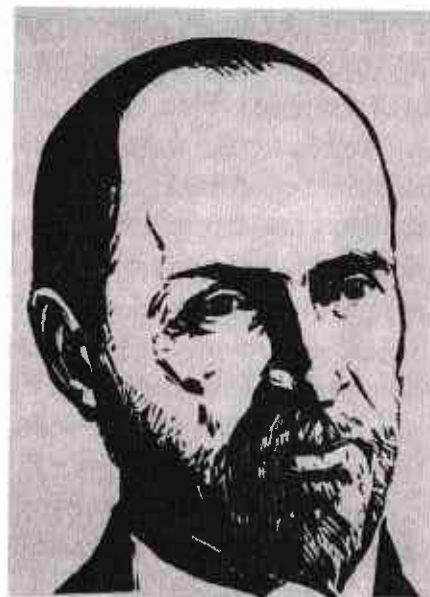

LBRIS

We know
books

GEORGE COȘBUC

Pagini alese

REGIS

Caragiale, Coșbuc editează revista *Vatra, foaie ilustrată pentru familie*, care apare la București, de două ori pe lună, până în anul 1896.

1896 – Iese de sub tipar, la București, volumul lui Coșbuc, *Fire de tort*.

1900 – La 7 iunie moare preotul Sebastian, tatăl poetului, în vârstă de 82 de ani.

1901 – 2 decembrie, apare la București revista *Sămănătorul*.

1902 – Coșbuc scoate de sub tipar volumul: *Ziarul unui pierde-vară*.

1904 – Tipărește volumul *Cântece de vitejie*.

1906 – Împreună cu Ion Gorun, Coșbuc editează revista *Viața literară*.

1907 – Are loc răscoala țărănească, ce cuprinde Moldova și Muntenia. Poezia lui Coșbuc *Noi vrem pământ!* a fost folosită ca un manifest agitatoric. De aceea, Siguranța statului burghezo-moșieresc a interzis-o.

1909 – Apare lucrarea lui Coșbuc: *Superstițiile păgubitoare ale poporului nostru*.

1915 – La 26 august, în Gorj, la Bălești, în urma unui accident de automobil, unicul fiu al lui George Coșbuc, Alexandru, își pierde viața.

1916 – Coșbuc e ales membru al Academiei Române.

1918 – 9 mai, Coșbuc moare în casa din Calea Plevnei 48. Este înmormântat la cimitirul Bellu.

CUPRINS

Prefața..... 3

BALADE ȘI IDILE

Noapte de vară	19
Nunta Zamfirei	21
Rugămintea din urmă.....	32
Ex ossibus ultor!	35
Vestitorii primăverii.....	37
Pe lângă boi	38
Trei, doamne, și toți trei.....	39
La oglindă.....	44
El-Zorab.....	48
Lordul John.....	56
Moartea lui Fulger	58
Prahova	67
Vara.....	76
Toamna	77
În miezul verii.....	79

FIRE DE TORT

Din viață

Mama	83
Noi vrem pământ!	86
Seara.....	89
Iarna pe uliță.....	92
Cântec.....	99
Decebal cătră popor	100

Din poveste

Concertul primăverii	103
Mânioasă	106

Nu te-ai priceput108

Rea de plată.....109

ZIARUL UNUI PIERDE-VARĂ

Faptul zilei.....111

Chindia.....114

Nuntă în codru.....119

Pastel.....127

CÂNTECE DE VITEJIE

Dorobanțul 129

Pentru libertate..... 131

Oltenii lui Tudor 134

Golia ticălosul..... 136

Cântecul redutei 139

Povestea căprarului..... 142

Coloana de atac..... 145

O scrisoare de la Muselim-Selo..... 150

Raport 154

Pașa Hassan 154

NEPUBLCATE ÎN VOLUM

Străjerul.....158

Nebuna.....165

Cetatea Neamțului170

Povestea găștelor178

Patria română.....180

Bărăganul.....181

Poetul183

Aprecieri critice185

Tablou biobibliografic.....189

o serie de opere de seamă ale literaturii universale: *Sacotala* de Kalidasa, *Eneida* și *Georgicele* de Virgiliu, *Mazepa* de Byron, *Don Carlos* de Schiller, o prețioasă *Antologie sanscrită*, *Divina Comedie*, capodopera lui Dante (publicată postum) ș.a.

În august 1915, G. Coșbuc trăiește o zguduitoare tragedie. Fiul său, Alexandru, în vârstă de 20 de ani, moare într-un accident de automobil. Această lovitură zdruncină adânc echilibrul fizic și moral al poetului, cântăreț strălucit al bucuriei de a trăi, purtându-l cu pași repezi spre mormânt.

Un ultim poem – *Vulturul* – conținând un protest împotriva cotropitorilor nemți, va apărea în anul 1918; după două luni și jumătate, la 9 mai 1918, viața lui G. Coșbuc se frânge brusc și prematur.

Cizelând cu migala marilor conștiințe poetice versurile sale, .găsindu-le măsuri, ritmuri și rime atât de variate, adunându-le, cu inventivitate, în tiparul strofelor, Coșbuc este pentru noi nu numai un poet luptător, un optimist, un talent de strălucită originalitate, ci și un inovator în versificația românească.

Poet care și-a închinat viața și versurile sale poporului, George Coșbuc a rămas „neruptă parte” din inima și sufletul nostru.

GHEORGHE ȘOVU

BALADE ȘI IDILE

NOAPTE DE VARĂ

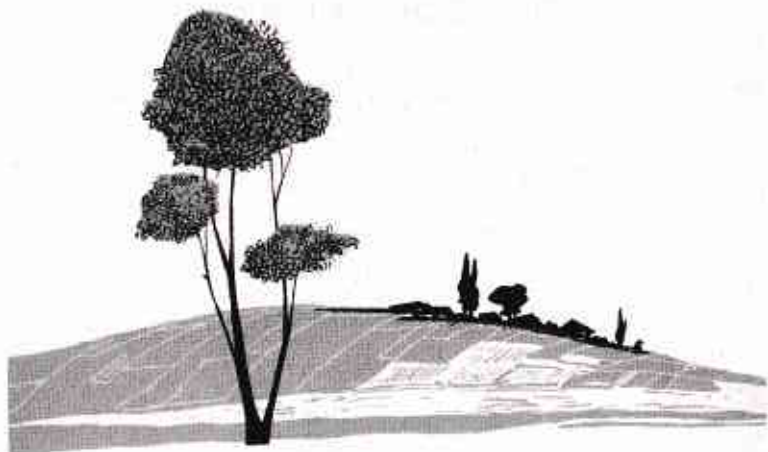
Zărilor, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțâind;
Turmele s-aud mugind,
Și flăcării vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița pe-ndelete,
Vin neveste de la râu;
Și cu poala prinsă-n brâu
Vin cântând în stoluri fete
De la grâu.

De la gârlă-n pâlcuri dese
Zgomotoși copiii vin;
Satul e de vuiet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin.

Muncitorii s-au culcat.
Liniștea-i acum deplină
Și-a-nnoptat.

Focul e-nvelit pe vatră,
Iar opaițele-au murit,
Și prin satul adormit
Doar vrun câne-n somn mai latră
Răgușit.

Iat-o! Plină, despre munte,
Iese luna din brădet
Și se naltă, -ncet-încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;

Ritmic valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.

Dintr-un timp și vântul tace;
Satul doarme ca-n mormânt –
Totu-i plin de duhul sfânt:
Liniște-n văzduh și pace
Pe pământ.

Numai dorul mai colindă,
Dorul tânăr și pribag,
Tainic se-ntâlnește-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

Lumea ilustrată, 1892, nr. 7.

NUNTA ZAMFIREI

E lung pământul, ba e lat,
Dar ca Săgeată de bogat
Nici astăzi domn pe lume nu-i,
Și-avea o fată, – fata lui –
Icoană-ntr-un altar s-o pui
La închinat.

Și dacă-a fost pețită des,
E lucru tare cu-nțeleș,
Dar dintr-al prinților șirag,
Câți au trecut al casei prag,
De bună seamă cel mai drag
A fost ales.

El, cel mai drag! El a venit
Dintr-un afund de Răsărit,
Un prinț frumos și tinerel,
Și fata s-a-ndrăgit de el.
Că doară tocmai Viorel
I-a fost merit.

Și s-a pornit apoi cuvânt!
Și patru margini de pământ
Ce strimte-au fost în largul lor,
Când a pornit s-alerge-n zbor
Acest cuvânt mai călător
Decât un vânt!

Ca ieri cuvântul din vecini
S-a dus ca astăzi prin străini,
Lăsând pe toți, din cât afund
O mie de crăimi ascund
Toți craii multului rotund
De veste plini.

Și-atunci din tron s-a ridicat
Un împărat după-mpărat
Și regii-n purpur s-au încins
Și doamnele grăbit au prins
Să se gătească dinadins,
Ca niciodat'.

Iar când a fost de s-a-implinit
Ajunul zilei de nuntit,
Din munți și văi, de peste mări, –
Din larg cuprins de multe zări,
Nuntași din nouăzeci de țări
S-au răscolit.

De cum a dat în fapt de zori
Veneau, cu fete și feciori,
Trăsnind rădvanele de crai,
Pe netede poteci de plai:
La tot rădvanul pentru cai,
Ba patru sori.

Din fundul lumii, mai din sus,
Și din Zorit, și din Apus,
Din cât loc poți gândind să bați,
Venit-au roiuri de-mpărați,
Cu stemă-n frunte și-mbrăcați
Cum astăzi nu-s.

Sosit era bătrânul Grui
Cu Sanda și Rusanda lui,
Și Ținteș, cel cu trainic rost,
Cu Lia lui sosit a fost,
Și Bardeș cel cu adăpost
Prin munți sălhui.

Și alții, doamne! Drag alint
De trupuri prinse-n mărgărint!
Ce fete dragi! Dar ce comori
Pe rochii lungi țesute-n flori!
Iar hainele de pe feciori
Sclipeau de-argint.

Voinicii cai spumau în salt;
Și-n creasta coifului înalt
Prin vulturi vântul viu vuia,
Vrun prinț mai tânăr când trecea
C-un braț în șold și pe prăsea
Cu celălalt.

Iar mai spre-amiazi, din depărtări,
Văzutu-s-a crescând în zări
Rădvan cu mire, cu nănași,
Cu socrii mari și cu nuntași,
Și nouăzeci de feciorași
Veneau călări.

Și ca la mândre nunți de crai,
Ieșit-a-n cale-ales alai
De sfetnici mulți și mult popor,
Cu muzici multe-n fruntea lor;
Și drumul tot era covor
De flori de mai.

Iar când alaiul s-a oprit
Și Paltin-crai a stărostit,
A prins să sune sunet viu
De treasc¹ și trâmbiți, și de chiu –
Dar ce scriu eu? Oricum să scriu
E nemplinit!

Și-atunci de peste larg pridvor,
Din dalb iatac de foișor,
Ieși Zamfira-n mers isteț,
Frumoasă ca un gând răzleț,
Cu trupul nalt, cu părul creț,
Cu pas ușor.

Un trandafir în văi părea;
Mlădiul trup încingea
Un brâu de-argint, dar toată-n tot

¹ Trasc, treasc – piuă în care se pune o materie explozibilă și care produce o pocnitură răsunătoare; se folosea la petreceri.

Frumoasă cât eu nici nu pot
O mai frumoasă să-mi socot
Cu mintea mea.

Și ea mergând spre Viorel,
De mână când a prins-o el,
Roșind s-a zăpăcit de drag, –
Vătavul a dat semn din steag,
Și-atunci porniră toți șireag
Încetinel.

Și-n vremea cât s-au cununat
S-a-ntins poporul adunat
Să joace-n drum după tilinci
Feciori, la zece fete, cinci,
Cu zdrângăneii la opinci
Ca-n port de sat.

Trei pași la stânga linișor
Și alți trei pași la dreapta lor;

Se prind de mâini și se desprind,
S-adună cerc și iar se-ntind,
Și bat pământul tropotind
În tact ușor.

Iar la ospăț! Un râu de vin!
Mai un hotar tot a fost plin
De mese, și tot oaspeți rari,
Tot crai și tot crăiese mari,
Alătura cu ghinărari
De neam străin.

A fost atâta chiu și cânt
Cum nu s-a pomenit cuvânt!
Și soarele mirat sta-n loc
Că l-a ajuns și-acest noroc,
Să vadă el atâta joc
P-acest pământ!

De-ai fi văzut cum au jucat
Copilele de împărat,
Frumoase toate și întrulpi,
Cu ochi șireți ca cei de vulpi,
Cu rochii scurte până-n pulpi,
Cu păr buclat.

